

DOI: <https://doi.org/10.30752/nj.87790>

HÖSTENS NUMMER av *Nordisk judaistik/Scandinavian Jewish Studies*, vol. 30(2), innehåller tre forskningsartiklar, vilka alla fokuserar på ett nordiskt land var – Sverige, Finland och Danmark. Därtill ingår i numret en essä och en bokrecension. Malin Thor Turebys artikel lyfter fram kvinnornas judiska historia i Sverige genom att granska den *Judiska Kvinnoklubben* i Stockholm och dess verksamhet under 1930- och 1940-talen, framförallt hur klubben svarade på och engagerade sig för de judiska flyktingar som kom till Sverige under andra världskriget. Artikeln lyfter fram tidigare utforskat arkivmaterial och knyter an till både tidigare forskning kring judisk historia i Sverige och internationell forskning kring judiska kvinnors historia. Därefter följer Simo Muirs artikel om den finsk-judiska revy författaren och skribenten Jac Weinstein (1883–1976). Med utgångspunkt speciellt i en nyårsrevy framförd år 1929 analyserar Muir hur Weinstein med humorn som medel lyfter fram och kritiserar etablerade stereotyper om judar i revyns sketcher. Artikeln belyser såväl antisemitismens historia i Finland som

den judiska populärkulturens utveckling och betydelse under 1900-talet.

Den tredje artikeln i detta nummer för oss vidare till dagens Danmark och aktuella frågor om *kosbrut*. Genom etnografisk forskning har Johan Fischer undersökt hur judar i dagens Danmark förhåller sig till, tillämpar och utmanar *kosher*-reglerna i sin vardag och hur deras relationen till mat förändrats under det tjugoförsta århundradet då matkulturen i allt högre utsträckning formas och influeras av globala konsumtionsmönster. Efter detta följer Göran Rosenbergs essä om stockholmsrabbinen Marcus Ehrenpreis (1869–1951) och dennes strävan att på svenska förklara judendomens essens för icke-judar och att förbättra relationen mellan judar och kristna. I detta arbete blev Filon hans förebild, den judiske filosof som under första århundradet gav uttryck för sina idéer om judisk filosofi på grekiska och därigenom gjorde judiska tankar tillgängliga och begripliga för den grekiska världen. Numret avslutas med en bokrecension av Karin Kvist Geverts som presenterar boken *Gravstenar berättar. Judiskt liv i Stockholm 1775–1875* (Stockholmia förlag, 2018).

Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

THE AUTUMN ISSUE of *Nordisk judaistik/Scandinavian Jewish Studies*, vol. 30(2), contains three research articles, each focusing on a separate Nordic country – Sweden, Finland and Denmark. In addition, the issue contains an essay and a book review. Jewish women’s experiences and actions in Sweden are highlighted in Malin Thor Tureby’s article presenting the Jewish Women’s Club (Judiska Kvinnoklubben) in Stockholm and its activities during the 1930s and 1940s. Special attention is given to how the Club responded to and acted as Jewish refugees arrived in Sweden during the Second World War. The article presents previously unresearched archival material and connects both to the research on Swedish Jewish history and international research on Jewish women’s history. In the following article, Simo Muir presents the Finnish Jewish author and playwright Jac Weinstein (1883–1976). Focusing especially on a New Year’s revue from 1929, Muir analyses how Weinstein uses humour to address and criticise common Jewish stereotypes in the sketches of the play. The article contributes to the research on the history of antisemitism in Finland and highlights the development and role of Jewish popular culture during the twentieth century.

Dr **Ruth Illman** is Director of the Donner Institute for Research in Religion and Culture in Åbo/Turku, Finland and a docent of comparative religion at Åbo Akademi University and of the history of religions at Uppsala University. Her main research interests include contemporary Judaism, interreligious dialogue and cultural encounters as well as religion and the arts.

The third article contained in this issue takes us to present-day Denmark and current issues relating to *kashrut*. Through ethnographic research, Johan Fischer has studied how Jews living in Denmark today relate to, apply and challenge the *kosher* rules in their everyday lives and how their relationships to food have changed during the twenty-first century when foodways are increasingly shaped and influenced by global consumption patterns.

Next follows Göran Rosenberg’s essay on the chief rabbi of Stockholm, Marcus Ehrenpreis (1869–1951), focusing in particular on Ehrenpreis’s efforts to make Jewish ideas known to non-Jews and promote a greater understanding between Jews and Christians. Taking upon himself the task of explaining Judaism to non-Jews in Swedish, he followed in the footsteps of the great first-century Jewish philosopher Philo, who by giving expression to the Jewish philosophical system in Greek, made the spirit of Judaism known to the Greek world. This issue concludes with a book review by Karin Kvist Geverts, who presents the book *Gravstenar berättar. Judiskt liv i Stockholm 1775–1875* (Stockholmia förlag, 2018).

RUTH ILLMAN and
KARIN HEDNER ZETTERHOLM
Chefredaktörer – Editors-in-Chief

Karin Hedner Zetterholm is Associate Professor of Jewish Studies at Lund University. Her fields of interest include early Jewish biblical interpretation, interaction between rabbinic Jews and Jesus-oriented Jews in antiquity and Jewish-Christian relations. She is currently involved in a multidisciplinary project on identity formation processes within early Judaism and Christianity.